

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ вносять
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниччя 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділя і ру-
ських святаго год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ знаходиться в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки
а в „Надісланій“ по 10 кр.
від стрічки.

Руский театр.

I.

В числі 237-ім подали ми з Городенки письмо, в котрім каже ся, що виділ Рускої Бесіди у Львові без жадної причини дав димісію пані Стечиньській і що деякі артисти самі покидають руску сцену. Ся вістка очевидно занепокоїла виділ львівської Рускої Бесіди і він по довшим намісли відповів нам в остатнім *Дзвоні* так:

„Минувшого тижня подала „Буковина“, мов би виділ Рускої Бесіди дав без жадної причини димісію п. Стечиньській, вдові по бувшій артистці руско-народного театру. Позаяк „Буковина“ до нинішнього дня не помістила спростованя, висланого їй уповноваженим до того референтом театральним, заявляє виділ сею дорогою, що повисше донесене „Буковини“ є просто неправдиве. Виділ не дав димісії п. Стечиньській, але противно, пані Стечиньська сама внесла під днем 26-го жовтня с. р. просьбу до виділу з жаданем увільнення єї з дружини театральної і звороту кавчії до дня 5-го падолиста с. р. Просьбі тій виділ не тільки не мав права відмовити, але радо вдоволів єї вже з тої причини, що пані Стечиньська яко одинокий мотив до уступлення з дружиною руско-народного театру подала в згаданій просьбі, що їй трапив ся

„випадок заробити собі краєчий шматок хліба.“ (Пані Стечиньська не виступала вже від початку сего року на сцені, отже три місяці перед смертю чоловіка, а була тільки каснеркою театральною, за що побирила 30 зр. місячно.)

В слід за повисшею на неправдивих інформаціях опертою звісткою „Буковини“ появилася тота звістка і в „Народній Часописі“, котра надто зі своєї сторони робить виділові закид, мов-то заряд (виділ?) був причиною того, що деякі члени дружини театральної уступили. За „Народною Часописею“ накинув ся і „Галичанин“ на виділ з доносом, мов то під его управою театр розбиває ся (тимчасом дає він представлення в Снятині) і пр., а надто з своїми клеветами на виділ „Рускої Бесіди“ і на его референта справ театральних, котрий єсть тільки виконавцем постанов виділу. „Галичанин“ посунув ся так далеко, що просто приписує виділові вину смерті бл. п. Стечиньського! Кожий розумний чоловік мусить признати, що против таких напасти і клевет годі бороти ся.

З своєї-ж сторони виділ впевняє всіх бажаючих добра руско-народній сцені, що найциршим бажанем виділу є і буде: довести до того, щоби напу сцену поставити на становиско їй належне, чого годі було досягнути через елементи просто деструктивні, котрі уступивши з театру, уміють те-

пер наїти собі „теговірних“, а притім розвою народної сцени несприяючих людей, що поміщуючи радо клевети і неправди в органах до їх диспозиції стоячих, та накидаючись на праці виділу, служать інтересам личним, а не справі народно-рускої сцени. — Від виділу „Рускої Бесіди“ у Львові.“

Вже то таке наше щастє чи нещастє, що нехай ми про роботу львівської рускої громади подамо як найвірнійші факти (от хоч би про знані заходи Романчука консолідації народівців з москвофілами і радикалами), зараз нас наші панове братя зі Львова частують преріжними делікатними словами, як „клевета, підлість“ і т. п. І хоч фактів наших не заперечують, бо не можуть, а проте їм так любо бавити ся „найпідлітійшими клеветами“, що закинути се хоч би кому їм так легко, як похвалити ся своєю величезною роботою для народу...

Через те, що ми подали правдиву вістку про димісію п. Стечиньської, ми вже очевидно люди несприяючі рускій сцені, підпираємо елементи деструктивні, ширимо клевети і неправди і боронимо личних інтересів (очевидно в тім випадку акторів). Тимчасом нехай нам виділ львівської Рускої Бесіди приписує ще більше таких сорокати латок, як ті названі, ми таки не можемо — хоч нам се дуже прикро — признати ему

Дволичний сьвіт.

Оповідання

Л. Востокірка.

(Даліше).

Обертає ся, дорогу до служби найде вже сама. І нині перший раз дізнає терпкого чутя задля тої служби, в ній починає квітти, вона нетерпеливить ся. Не жадає прецінь бути богатою, вона хоче працювати, щоб аж кости єї тріщали, працювати до загину, як Божа воля. Але пильною вона прецінь не стала через ніч, чому-ж обходять ся так з нею, як би вона не була вона сама?

„Добрий день“, чути мужеский голос коло неї. Чи справді здумале ся якомусь парубкови їй хвилинку посвятити? Довго треба було ждати.

„Добрий день“, відповідає коротко. І видить, що се був Петро Галлер, Петро, що кулив частину єї батьківщини, — колись велике ледащо, небагом начальник громади.

На отсім ході до церкви Ева немов загубила свої хороші прикмети, спокій і розвагу. Воркотанє газдині, що доси зносила его терпеливо, бурить єї кров. Вона мусить закусувати зуби, як Андертиха гонить єї від одної роботи до другої, а відтак гальбить, що перша лежить незроблена. Одного разу обурене перейшло через верх і по раз перший вона відрізала: „Я

навчила ся робити, нім ще до тебе прийшла, газдине, але так жадна робота не робить ся!“ Від того часу вона вже взагалі нічим єї не вдовольне.

Деколи здає ся єї вже, що у неї одна рука за богато. Поставить горщик по лівім боці, не добре, поставить по правім, также зле. А спитає ся: якже-ж зробити? Отгоді сміх, як би неї відьми нараз засміяли ся. „Христе Царю, і того ти не знаєш?!“ а як зробити щось шість свого розуму, то відтак знов: „Що у тебе рот, що не спитаєш ся?“

Заслаб наймит, вона дає ему зїля із своєї славної антики. І диво дивенне, відколи вона із хати і з господарства, утратило зїле свою цілющу силу. Наймитови робить ся гірше, а учитель зажаує їй дімаючими до живого словами єї захвалу і недовольну фуперку. Наймит все ще лежить в перинах, газда деє не в дома, а тут винало так, що віз конечно треба запрягати. А що Ева у всім знає лад, бере ся услужно запрягати коні. Але карий стає дуба, вона аж повишла на узді, аби его успокоїти. Може то і не гарно виглядало, як вона з конем борилася єї: так бодай пасторова каже їй сказати: най вона розважить, що пристойно дівчині, і лишить мужчинам те, що до мужчин належить.

І ще один чудний досвід робить Ева. Кожде нерозважно слово, яке коли небудь з пустоти сказав єї скорий изичок, вирізане в пам'яті людській як би в міді. Вони єї того пригадують, той се, той то, тоті заданені, давно вже нею забуті слова. О услугах без ліку, менших і більших

услугах, о добродійствах, які вона, готова завжди нести поміч, чинила що дні, що години, про се ніхто не спинав.

Фріц просто як би з уяви урвав ся, дослулює їй, де лиш може. А мати ще й жалує ся: „Як може хлопчище мати до тебе серце, Ево, коли ти ходиш тут така скривлена, як живітенька жузда?“ Тепер повинна вона ще і такі міни прибирати, які до вподоби газдині.

Раз коло обіду сказав єї газда: дурна. Се слово діткнуло єї так, як би єї дав хто в лице. Образцем, взірцем вона вже давно перестала себе уважати, але дурною! Що хтоє може єї назвати дурною, єї, розумного Гроскурта розумну доньку! Те їй ніколи і в єї не було-б приснило ся. Від тепер того гідке слово вже при леда-якій нагоді все наново повертає. Нехай Фріц і найбільшу дурницю запити, то газдиня каже: „З того буде але робітник!“ а газда сміє ся собі з нияша. „Той собі не дасть забрати масла з хліба!“ Ева нехай говорить Бог зна яке мудро, без милосердя мусить усе чути: „Перестань же торочити таке дурне!“ аж поки у неї не стало ясно: Розум залрендували панове газди, а для наймитів лишила ся сама гаупота.

До церкви не їде вже в отсю неділю Ева. Люди єї обиджують, а Господь Бог не бере єї в охорону в своїм власнім домі.

За те пішла газдиня до церкви. Коло брами на цвинтарі надібалла мелничку.

„Тепер маєш Еву Гроскуртівну в своїм домі, як же ти задовольна?“ спитала мелничка.

в тім випадку слушність, бо правда — хоч як її беріть — є по нашій стороні. Фактом є, що виділ Рускої Бесіди дав димісію п. Стечинській в Борщеві, що не лиш здивувало, а й огірчило всю трупну театральну. Фактом є, що відтак товариші і товаришки пані Ст. просили виділ Бесіди на письмі о помилуване вдовиці. Фактом є, що виділ повідомив відтак п. Ст., що буде держати її лиш до нового року. Тимчасом склалося так, що п. Касивенко покидав наш театр і знаючи, що п. Стечинська має занятє лиш до нового року, заангажував її до трупи Кропивницького в Одесі. Очевидна річ, що п. Стечинська не хотіла вже ждати до нового року, повідомила виділ Бесіди о тім, що найшла лучший ниматок хліба, і виїхала до Одеси. Отсе повідомлене п-ні Стечинської уважає виділ Рускої Бесіди поданем о димісію і промовчує при тім все те, що перед тим сам зробив. Як оттаке поступоване назвати, нехай собі кождий подумає. Ми знаємо справи нашого театру, ми не дамо собі зробити закид, що не сприяємо рускій сцені, ми для того не хотіли порушувати діяльності львівської Бесіди в тім вигляді, аби не витягати на верх справ таких, котрі можна у виділї полагодити, але коли нам в живі очі після львівського звичаю закидає ся без найменшої підстави клевету, то — даруйте! — таких закидів в кишеню не ховаємо. Поговоримо собі троха ширше про руский театр і знов напишемо саму чисту правду, не на те, аби дошкулити котрому з поважних членів виділу львівської Рускої Бесіди, лише на те, щоби про громадську інституцію довідала ся де-що більше руска громада. Поговоримо собі прилюдно, коли прилюдно закидає ся нам клевету і несправдість.

НОВИНИ.

Чернівці, дня 16-го листопада 1896.

Буковинський красний сойм. Оногоди ми донесли несли одержаних з Відня вістий, що красні сойми (отже між ними і буковинський) мають в грудні с. м. зійти ся на коротку сесію. Таку саму відомість дістали також галицькі часо-

писи. Досі однак знати лише певно, що галицький сойм зійде ся 28-го грудня с. м. на коротку сесію для ухвалення бюджетової провізорії. Про буковинський сойм довідує ся Buk. Post, що він зовсім не буде скликаний.

Про кваліфікаційні іспити для учителів і учительок народних шкіл на Буковині маємо додатково ще донести, що з учительок здали іспит з рускою викладовою мовою п. Глинська Олена, а з німецькою викладовою мовою і рускою мовою яко предмет здали іспит уч. Хшонетовська і Тутнавер. Замітне ще й се, що одного учителя, котрий ставив ся до іспиту з рускої мови яко предмету, репробовано. Бидко, минули ся часи, коли кандидати легким чином діставали свідоцтво на учителів рускої мови без уваги на се, чи знали руску мову докладно чи ні. Тепер годі вже собі легковажити руску мову, а треба її таки добре знати, аби одержати добре свідоцтво.

Товариский з'їзд всіх бувших учениць львівської женської семинарії відбув ся в днях 19-го до 21-го с. м. у Львові. Сей з'їзд буде заразом святкованем 25-літньої річниці отворення женських учительських семинарій в Галичині.

Вчорашні вечерниці в нашім Народнім Домі випали знов зовсім складно. Були се зовсім безпретенсіональні сходини, на котрих була і наука і забава. О. Маковей мав виклад про повість О. Кобилянської „Царівна“ і повість Габрієлі Райтер „Aus guter Familie“, подібної багато чертами до „Царівни“. Річ та буде небагом друкowana в *Буковині*. Відтак сайдували співни, декламували і гра на фортеп'яні. Брали в тім участь з пань: Лопатинська, А. Варяшца і О. Ковбляньська. Танцями в кільканадцять пар закінчили ся ті вечерниці.

Руский народний театр, що тепер перебуває в Снятині, відіграє у вівторок (дня 17-го с. м.) оперету „Барон циганський“, в четвер (19-го с. м.) народну комедію „Вихованець“, в суботу (21-го с. м.) м'єльодраму „Галка“, а в неділю (дня 22-го с. м.) народну драму „Не ходи Грицю на вечерниці“.

Ще не всі! Пишуть нам з міста: В статі: „На що они?“ в числі 243. *Буковини* Ви вчили декотрих унітів, що накидують ся православній церкві за адвокатів, яких она не потребувала і не потребує. Се вже зана річ, що з роду православний релігійний чоловік ніколи не заведе такої недолудної суперечки про вартість сеї чи тої церкви, як іменно сі недоварені православні. Але Ви за мало їх начили: Крім ш. Кадужняцького, Крушинського, Героветського і Браніка маємо ще в Чернівцях таких стовпів православної церкви, як уніят — каснер Матковський, як уніят — офіціал магістратський Харжевський, як уніят — сов. Калитовський, ну, і відзначений нашою уніят посол Волян. Менше значних покровителів православної церкви я не хочу й вчисляти. Як бачимо з того спису, то

уніяти достарчують православної церкві найзавзятіших покровителів і оборонців. Коли ж так, то всі великі і малі люди з резиденції не повинні мати ніякого жалю до унітів. Але они заразом повинні зажадати від тих людей, що самі непрошені накидують ся за адвокатів православної церкви, аби не кривили душою і або самі стали православними, або — замовкли.

В справі управи тютюну відбула ся симиднями в бюджетовій комісії ради державної розправа, підчас котрої промовив також міністер фінансів Білинський про управу тютюну в Галичині і на Буковині. Іде головню о се, аби довести населене згаданих країв до більшої і ліпшої управи тютюну. Як се має стати ся, о тім має після заповіней міністра радити небагом особа анкета. Треба іменно, щоби селяни розуміли, як полішити свій тютюн. Галичина продає осьму часть всего тютюну в Австрії, але той тютюн що-до якості не може рівнати ся з тютюном в Чехії. На Буковині стоїть із сою справою ще гірше, як на се вказав в буковинським соймі на підставі урядових дат пос. др. Смаль-Стоцький. Він вказав також на средства, якими би можна полішити управу нашого тютюну. Радимо ся, що его слова не остали без наслідку і правительство прецінь хоче заняти ся сою справою на серію.

Academia ortodoxa, товариство гр. пр. богословів в Чернівцях, відбуло дня 5-го с. м. свої загальні збори, на котрих вибрано також новий виділ. З оголошень довідуємо ся, що сим разом не вибрано до виділу *Academii ortodoxae* ані одного Русина, хоч — що правда між православними богословами Русинів всего чотири. Передніми роками вибрано бодай про людске око все одного Русина до виділу, а сим разом вже ні. Се означає поступ в шовіністично-волоєким дусі, якого властиво не повинно ся терпіти в резиденції.

Маленьке питанє. Пише п. Поступишин з Відня до *Діла* про Молодочехів, що опозиція їх стає цюраз корветнійшою. З писемля его як і з інших інформацій знаємо, що позиція Молодочехів навіть так дуже поправила ся, що они небагом стануть зовсім правительственною партією, розуміє ся не за дармо. П. Поступишин на тій підставі виходить до такого висновку: „Отже показало ся наглядно, що тверда і рішуча опозиція Молодочехів, з котрої ще недавно так кирили хоч-би й рускі урядовці, не виїшла їм на шкоду ані на ганьбу.“ Хоч рускі урядовці в такий спосіб собі не кирили, але менше з тим; факт є, що п. Поступишин тишить ся з того, що Молодочехи стануть також урядовцями. Він очевидно має на думі притім і свою партію і так само не твердїй і рішучий опозиції єї сподіває ся і о то навіть повинен старати ся, щоби она стала — правительственною, розуміє ся, не за дармо. Бо над тим не треба дуже довго застановляти, ся аби зрозуміти, що всяку опози-

Газдиня здвигла плечима. „Я собі тото инакше гадала.“

„Так, так“ підхопила учителька розмову, чванлива і уперта була Ева завжди.“

Богатирка Енгелька й собі приступила. „Але робити уміє, що?“

„Та, то значить —“

„Що? Навіть робити ні?“

„Боже ласкавий, я єї певно не хочу обмалати в єї нещастю. Але чоловік тепер помалу починає дещо —“

„Розуміє ся! як пізнає ся чоловіка у своїй власній хаті —“

Андертиха стиснула мелничій руку. „Знаєш, маючи чоловіка,“ шептала она, ідучи разом з нею серединою церкви. „То нещастє з тими мужчинами.“

„Що? Ева? Диви ся, сего я ніколи не була-б про ню погадала. Уміла усе прикидати ся такою невиною.“

Андертиха зітхнула. „Тиха вода береги рве. З легким серцем, можеш мені повірити, не відходжу хоть би лиш на годину тепер з дому —“

Ева міжтим працює ще більше ніж вперед, руки єї трудоватіють і деревіють, а як газдиня ганьбить, то закує губи аж до крови, а слези падають на віч. Але рада витримати. Зима перед дверима, а старенький має бодай теплий кутчик

і свою добру страву. Що вона батька приводить до столу, а відтак відпроваджує до хатки, се, що правда, газдиня солює в оці. „Пів дня перебиваючись із старим. Нехай їсть у своїй хатці, коли не може сам сюди зайти.“ Від того часу посилав-ть старому їдо до хатки. Грошкурт задоволений. „Я радо сиджу сам один,“ запевняв він, коли Ева деколи могла до него заглянути. Часто сего не бувало, бо газдиня кождий крок, який для старого зробила-б, вже за богато. І не вольно єї самій носити єму їсти, але він хвалить єї щодня, і взагалі видко, цілком задоволений, лиш якоєсь блідо виглядає і спадає з тіла трохи не з години на годину. Власне для того треба єму як найліпшого старунку, і доки він тото має, доти Ева терпить, нехай всі горести і всі лиха просто градом на ню сиплють ся. Вона уперта, се сказала Анналіза раз правду, у злім, але і в добрім так же.

Ева прийшла одного разу в ранці до батька такою порою, коли він єї зовсім не сподівав ся, коли вона его ніколи не відвідувала, і бачить, як він в своїм рудім скірянім креслі сидить скуплений, голова в руках, а сухорляве тіло аж тріпає ся з гіркого хлипаня. Ева аж руки опустила зі страху. Вона з роду не бачила ще ніколи, щоб батько єї плакав; він і того дня не плакав, коли забирав ся із свого газдинства.

І показує ся: вони его голодом морили, холодом студили, вони обходили ся з ним так як люди з псом не обходять ся. А він нічого-сенко не казав, бо уроїв собі, що его Еві дє ся добре, що їй добре тут поселено. І як же не мало єму таке уроїти ся, коли вона щодня з сердечним усьміхом переступала его поріг? А тут баба Андертен влізла єму в его хатчину, забирала єму частину пугля, що і-без того дуже скупеньку мірку єму давали, бо син і стару держав дуже скупно, а притім вона єму своїм уразливим способом очі витикала, що вони на Еві буцімто дуже ошукали ся, що вона зухвала, на господарстві не знає ся ні крихіточки, а все таки хоче все ліпше розуміти, і що єї невістка вцепила собі правдивий тягар на шию, прийнявши єї за помічницю.

Еві аж зуби задзвонили зі злости. „Будь тихо, тату,“ каже вона, а єї голоє дрожить, „не плач. І газдиню я зараз опораю до до чиста.“

Вона обмила собі руки і лице і вбрала ся з найбільшим поспіхом в святочну одежу. Андертен аж очі витріщила, як єї побачила.

„Ти чи не одуріла, або чи не виграла великого лосю, що так бучно виченурила ся мов на храм, де треба іти до барабодь.“

„Газдиню,“ каже Ева, „я до Вас прийшла і не жадала жадної иншої плати, лиш аби ви

цію веде ся лиш на то, аби по часі мати вплив на справи держави, аби бути правительственною партією. Коли-б рускі опозиціоністи не мали на цілі ніколи стати правительственными (розуміє ся, не за дармо), а хотіли до суду-віку бавити ся опозицією, то они очевидно були би глупі. Але хоч признак на се, що опозиція — у нас руский импорт, є досить богато, то ми все таки не хочемо посудити всіх вив. опозиціоністів, що між ними розумного чоловіка нема. Ми віримо в то, що є, і для того дуже радо хотіли би почути від них відповідь на оттаке зовсім чей не дивне питанє: Коли наші опозиціоністи думають стати правительственными і думати ся із шляхтою по приміру Молодотечів? Чи то буде ще сего століття, чи аж 20-го? — До відповіди на се питанє, треба очевидно не забувати на число молодотечівських а руских послів...

Ревність не на місці. Із заставницького повіта пише нам один господар таке письмо: „Ся ми днями мав я судову справу у п. начальника заставницького суду. Туда прийшло также двоє молодят з двох сусідніх собі сіл, він православний, а она уніятка, і просили о позвіл на слюб, бо молода була ще малолітня сирота. Але що она з дитинства служила в тім селі, де тепер замуж мала вийти, і що весіле єї мало відбутися в домі молодого, то она рішила ся, аби не робити ріжниць в селі, перейти по закону до православної церкви і там слюб взяти. Коли-ж они так представили свою річ, пан начальник не лише не прихилив ся до їх просьби, але просто сказав, що молода не сміє переходити до православної церкви, бо то не вільно, і що слюб мусить відбутися в уніятській церкві. Не помогло тут свідощтво староства, що молода вже перейшла на православіє, ані просьба матері, що єї донька бідна і не знайде другого жениха, котрий би єї без нічого схотів взяти тай ще до того весіле зробити. Пан начальник не дав ся нічим переконати і відслав їх з нічим. Раді-б ми знати — пише дальше нам господар — що може се обхотити п. начальника суду заставницького, що тота малолітня людина перейшла на православіє? Чей се не належить до опікунчого уряду! Таке розширене опікунчої власти і на сумління в тім разі тим менше було на місці, що п. начальник суду є гр. католицкого ісповідання (уніят), і мимоволі можуть собі люди толкувати его заряджене так, що він займає ся релігійною пропагандою. Думаєм, що ревність релігійна п. начальника була бодай в тім разі не на місці.

Для сконстатованя правди. Як хто вже лише на то й живе, аби другому бороздити в роботі, то ему добре всяке средство. Тож такому сотворіню стає клевета і неправда так потрібною до життя, як кождому чоловікові хліб і вода. Таке то з тими „Бук. Відомостями“. Заложені лише на те, щоби не допустити до щирої праці для народу, до просвіти народної, они в кождім

числі не знають нічого иншого, як все лише бороздити, обчорнювати і клеветати. Дійшло до того, що просто гідь бере читати такий свисток, а спорити і напроваджувати їх на добру дорогу — то вже таки у них на нічо не здасть ся. Шкода перед кидати... Ся разом подаємо лише нагі факти: В 240-ім числі нашої „Буковини“ стоїть на другій стороні про дяківське товариство в Кіцмані: „Статутів нашого кіцманьського товариства правительство ще не потвердило, але певно небавом потвердить.“ А „Буковинській Відомості“ говорять, мов би ми написали, „що статутів общества церк. півців правительство не потвердило.“ З того виводять „Бук. Від.“ що ми пишемо неправду і удають оборонців православних дяків. Нехай же тепер люди розсудять, хто писав неправду.

Місто Чернівці мало несподіваних гостей. В суботу приїхали бурмістр міста Яс в Румунії і заступник президента сенату Ганея, его заступник Таку і головний інженер Шелян для оглядення водопроводів та електричного заведення. Гості відвідали обі центральні, приглядали ся всемо докладно і хвалили ціле устроєне. Вечером були на представленю в міській театрі, а в неділю відїхали назад до Яс.

Нові залізничі. Управа державних залізниць оповіщує тепер ілліз ізди на льокальних залізничих Глибока-Серет і Іцкани-Сучава на Буковині, а в Галичині Галич-Тернопіль і Тернопіль-Копичинці. Огворене сях льокальних залізниць наступить в перших днях місяця грудня с. р. Шлях Глибока-Серет довгий на 19 кілометрів і має п'ять стаций: Глибока, Каменка, Берлиши, Терблешти і Серет; шлях Іцкани-Сучава довгий на 5 кілометрів і має пристановиска: Іцкани, Сучава-кунелі, Старі Іцкани, Крижова-Баса і Сучава. Шлях Галич-Тернопіль довгий на 116 клм., а шлях Тернопіль-Копичинці на 82 клм.

Перша жертва морозу. В суботу зраня найшли в Чернівцях на улиці мостовий незнакого 45-літнього мужчину неживого. Прикликаний міський лікар сконстатував, що бідачинко згинув від морозу, замерз просто на дорозі. Вираді не дуже то великі морози ще у нас, але коли хто не приготовлений хоч на малу студію, той очевидно мусить гинути. А таких бідних є досить у нас. Скоро приїде ся в Чернівцях відновити пристановиска для таких бідаків.

Нова цивільна процедура, що ввійде з новим роком 1898 р. в жите, буде між иншими мати той наслідок, що люди не будуть мати таких великих видатків на стемлі, як то тепер буває хоч би при малим процесі. З того вийде для держави утрата окодо 2 міліонів зр. Щоби якимсь чином одержати за те відшкодоване, яке се правительство проект закона, котрий постановляє, що спорячі сторони мають відповідно до вартости річи, о котру спорять, заплатити належитість. Правительством надіє ся, що з того вийде для него дохід на більше як 2 міліони зр.

Помилуване. Зарібника в Станіславові Федора Груцалу, котрого суд засудив за удушенє своєї жінки на кару смерти, помилував цісар, а найвищий трибунал змінив ему кару на досмертну вазницю.

Задля спадщини. Селянин Іван Чолган з Бержави прибрав собі свого хрестного сина Онуфрія Печенюка за свого. Але Онуфрій замість шанувати свого прибраного батька, сварив ся з ним майже кожного дня, так що Чолган его віддичив. З німсти застрілив Печенюк свого добродія. Печенюка арештовано і відставлено до тернопільського суду.

ВІДОВЗА.

Дня 25-го жовтня с. р. основавсь у Вижниці філія товариства „Руска Школа в Чернівцях“ і виділа того товариства перенятій повною свідомістю своїх обовязків і щирою готовістю до праці для загального добра, хоче совістно сповняти повірене ему діло, але осушене его найліпших намірів можливе не инакше, як лиш при одностійній підмозі цілого загалу рускої суспільности і щирій співучасті всего учительства вижницького повіту.

Тому осмілюємо ся нині відозватись до Вас, ви. Родимці, з вірою у велику вагу народної ідеї, котру заступати нам поручено, с. є. оборони наших найбільших скарбів — нашої мови, історії, наших працідних звичаїв, словом, нашого народного духа на поли шкільництва — і в імені тої ідеї надіємо ся, що не відкажете нам Вашої помочи випеуючи ся громадно в члені нашого товариства.

В особенности же до Вас, Ви. представителі руского учительства вижницького повіту, відносимо ся із уклінною просьбою, будьте ласкаві по силам Вашим підперати нас своїм співділанєм, а чей обудимо сильними силами той великий організм народний із просовія, вселимо в него животворного духа просвіти і науки і двигнувши молоді, самосвідомі сили, станемо із ними на почеснім місці в крузі других просвіщених народів.

Вижниця, в надолітї 1896.

Від виділу виж. філ. тов. „Руска Школа.“

И. Андрук,
секретар.

Михайло Коралевич,
голова.

Телеграми „Буковини“.

3 дня 16-го листопада 1896 року.

Відень. До Neue fr. Presse доносять зі Львова, що польські демократи і Русини наміря-

добре обходили мого хорого тата. Що я у вас лежнем не лежала, се ви чей йе скажете, а як би і сказали, то знаю я се сама і без вас. А як ви коло хорого чоловіка надсакували, се ви также знаєте і без того, щоби я вам се сказала. То-ж лиш от що знайте: ми сегодня забираєм ся.“

„Сегодня не кінчить ся служба,“ гримнула газдиня різко. „На різдво можеш собі іти.“

„Ба, не так,“ відповіла Ева. „Я не прийшла сюди наймичкою і не за заплату. Я їду таки зараз.“

І не оглянувши ся навіть, обернула ся. Єї спідниця манли майже по давиному, як ішла спішно горі селом.

Задирана опинила ся на горі Веттередорській, де від осіннього вітру жваво обертали ся крила вітрака.

Ганнес стояв перед дверима в запорошеній мукєю кацавайці, порохом мучний припав руське волосе, ві і брови, але зпоза луху мучного світили весело его очі.

„А бач, Ево, прийшла прецінь сюди і то на буднім дни.“

„Я мала-б сказати децо твоїй мамі, Ганнес.“

„Можеш.“ Ганнес повів дівчину до хати і відчинив двері до світлиці. Єві зробилось якось несказано любо на серцю, що не мусіла чекати

в хоромях. Добрий був чоловік, той мельник Ганнес. Що то вже здавна не прийшло єї се на думку!

Мелничка вийшла скоро, груба і рум'яна, та ще й усміхала ся при повитаню. Від коля то вже ні одно лице не роз'яснювало ся до усміху задля Еви! Серце зм'якло дівчині:

„Не надякай ся, мелничко; з великою просьбою впадаю в твою хату. Змилуй ся, прийми мене з батьком до себе!“

„Вже доста мами тої Андертихи? Можна собі подумати, небого! Страх остра баба.“

„Не длятого. Я терпелива, — як може не була, то вже тепер стала. Але вони старому чоловікови мерзнути давали, голодом его морили, обижали, зневажали. На таке я не можу дивити ся. Я таки нині забяраю ся. Як ти нас, мелничко, не приймеш, то, правда, не маєм ніде пристановища.“

Мелничка розгадувала. Хоть Андертиха дуже тоненько піяла, все таки Ева була дівка жвава і єї робота певно далеко вартійшия протів тої їди, що піде на ню зі старим. Чому-ж мала-б вона задля поговірок тої їдкої п'явки, обходити ся без вартної помічниці? Най і вона раз на світі має вигоду.

„Бачиш, Ево,“ казала вона протижно, „по-д ребувати помочи я тепер не потребую, бо ось

моя братаниця, Льюна, є в млині. Але що и занейди тебе любила і що жаль мені тебе, то най буде й так.“

Ева трохи єї не обіймала.

Коли прийшла до дому, стала єї газдиня вичитувати всі гріхи, а що бачила, що Ева ніяким чином вже не лишить ся, то читала без заставок. Бабка Андертен помагала. Чути було писканиві голоси ген далеко в село. Ева тимчасом збирала свій і батьків клунок і коли вже була готова, подала спаралізованому руку.

„Гаразд, газдине. Най тобі найбіль не пам'ятає, що ти з нами діла в нашім нещастю.“

Газда дивив ся за ними, як вони відходили і чухав ся в потилицю. „Мамо, була найжвавіша цілий час. Такої вже не дістати.“

Але газдиня перечила. „Зухвала жебрачка! Таке росте по п'ютах.“

Комнатка, що єї випорожнили старому Гроскуртові в вітраку, була високо на піддашу, а що і вітрак стояв високо, то дуже вітер протигав крізь двері і вікна. Окрім того була ще шиба збита.

„Знаєш, мені то не шкодить,“ сказала мелничка по просту. „Без потреби гроший не видаю.“

(Дальше було).

ють в галицькій соймі поставити кілька внесень в справі виборчої ординації соймової.

Відень. Politische Correspondenz доносить з Будапешту: Супротив визначного органу ліберального партії, котрий з нагоди виступу клерикальної агітації підчас виборів в комітатах на границі висказав свою обаву про зріст ультрамонтанських тенденцій в Австрії, підносять рішучі круги в Угорщині, що нема чого побоювати ся, аби клерикалізм з Австрії перейде ся до Угорщини. Протівно, усяких ділах внутрішньої австрійської політики підпорядковують ся всякі змагання найвищої цілі: стислому порозумінню обох половин держави. Особисті тади не зможуть змінити засад політики, яких держать ся обидва правительства як найточніші, бо они старають ся інтереси обох держав, Австрії і Угорщини, злучити разом. Навіть малі непорозуміння не можуть з того вийти.

Рим. Угода мира Італії з Абессінією постановляє незалежність Етіопії і зложене комісії для остаточного рішення границі. Поки-що остає границею лінія Массеб-Бельча-Муна. Затверджене угоди наступить за місяць. Зараз опісля випустить Мевеліс італійських подонників на волю. Що-до відшкодовання за їх дотеперішнє удержане, має після волі Менеліка постановляти італійське правительство.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ВАЖНЕ

для кожного, головю для всіх П. Т. урядів, торговельників і ремісників, бібліотек, студентів і приватних людей є повідомлене, що існуюче тут уже від багатьох літ, на красній виставі в Чернівцях 1886 р. визначене почесним призначенням

ЗАВЕДЕННЯ ПЕРЕПЛЕТНИЧЕ

Кароля Кобжинського і Еміля Канюка

тепер через набуте найновітніших машин, писем і інших знарядів значно побільшило ся і тому свій алокаль перенесло на *улицю ратушну ч. 12*, другий вхід також від *улиці Лейбової ч. 11*.

Заразом приступив доволітний фаховець, пан Еміль Канюк як співник сего переплетничого заведення і тепер оно зможе під повою фірмою

—о Кароль Кобжинський і Еміль Канюк о—

а виправлення персоналом всі фахові роботи, як: опрацювання книжок, роботи галантирний, друк на стижки до вінців, окрасу до гасетовань, ручних робіт і т. д. для П. Т. урядів, шкіл, бібліотек і приватних людей по найнижчих цінах як найліпше і як найскорше доставляти.

Просимо о ласкаві замовлення

8—10

з поважанем
Кобжинський і Канюк.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним через Виреосль. Митр. і Преосль. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечує будинки, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках протів шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сечасно по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрааскураційними подають „Дністрові“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвищі суми

Поліс „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористийші умови і видає поліс і квіти в руській мові.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третіх лиць вклади до опроцентованя по 5 процент. Гваранція і ліквітації. Удільні по 50 корон. Позички удільють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтїгає ся десята часть на уділ.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою перекладеною 1 зр. 30 кр., з рекомєнтованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісті написав Осип Маковей. „Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленням, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новітніми повістями. Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповіданє О. Я. Кониського „В день святаї волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповіданє Т. Гайна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Друкарня „Рускої Ради“.

Перша на Буковині

руська друкарня

в Чернівцях,

в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах руській, польській і німецькій. Добір букв великий.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

П. Т.

Отрим маю честь повідомити шановних підбрателів, гостей і публіку, що я перебрав існуючий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

— (заснований 1812 р.) —

а окрім того

АГЕНТУРУ І СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з дня 1-го липня с. р. і буду далі вести під мою власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіру, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклібно, мати те саме довіре на даліше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задовольнити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Проту о часті замовлення і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Приватна клініка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

америт. оператора н. к. хірургі. клініки університетської

Білірота-Гуссенбаєра у Відні

находиться ся

в Чернівцях, улиці Менцера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки Д-ра Квятковского в Чернівцях, улиці ратушної (длм Вішоєра.)

(60—100)

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспільні	особові	мішані		поспільні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Букарешту, Яс, Сучави, Галаці	329	912	1000 523	До Галаці, Сучави, Яс, Букарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиць, Садагурі			1113 950	До Садагурі, Новоселиць			430 621

Підчеркнені числа означають пору пічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час рїхнїть ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізницях є 12 год., то на львівськїм годиннику є 12 год. 35 мин., а на черновецькїм 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучкавича.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

